

*Олеся Дем'янишина, к.е.н., доцент
Уманський державний педагогічний університет ім. Павла Тичини, м. Умань, Україна
Олександр Бутенко, викладач-методист
Відокремленого структурного підрозділу «Агротехнічний коледж» Уманського НУС,
м. Умань, Україна*

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК ЯК ІНФОРМАЦІЙНА ПІДСИСТЕМА ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН У СИСТЕМІ МІЖНАРОДНИХ ФІНАНСІВ

Міжнародні фінансові відносини при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності являють собою досить складну систему грошових потоків між суб'єктами різних країн. Взаємовідносини між підприємствами складаються в процесі купівлі-продажу. Вони відображають фінанси суб'єктів господарювання, але так, як ці суб'єкти належать до різних країн, то дані взаємовідносини відображають рух грошових потоків між країнами [2].

Основною формою міжнародних розрахунків є валютні, які проводяться з міжнародних операцій (комерційних і некомерційних платежів) і відображаються в узагальненому вигляді в платіжних балансах усіх країн світу.

Особливості міжнародних розрахунків полягають у такому:

1. Імпорттери та експорттери, їхні банки вступають до певних відособлених від зовнішньоекономічного контракту відносин, пов'язаних з пересилкою, обробленням товаророзпорядчих і платіжних документів, із здійсненням платежу.

2. Міжнародні розрахунки регулюються національними нормативними та законодавчими актами, міжнародними банківськими правилами та звичаями.

3. Міжнародні розрахунки є об'єктом уніфікації.

4. Міжнародні розрахунки мають, як правило, документарний характер, тобто здійснюються проти фінансових і комерційних документів.

5. Міжнародні розрахунки здійснюються в різних валютах, а відтак, по-перше, на їхню ефективність впливає динаміка валютних курсів; по-друге, нормальне функціонування міжнародних товарно-грошових відносин можливе лише за умови вільного обміну національної валюти на валюту інших країн.

Переважна частина міжнародних розрахунків здійснюється в порядку безготівкових розрахунків, через банки різних країн, котрі підтримують взаємні кореспондентські зв'язки, тобто відкривають один одному рахунки, зберігають на них грошові кошти у відповідній валюті і виконують платіжні та інші доручення на засадах взаємності [3].

Для цього банки використовують свої закордонні відділення та кореспондентські відносини з іноземними банками, при яких відкриваються рахунки «Лоро» та «Ностро». В бухгалтерському обліку банківський переказ по-різному відображається у експортера та імпортера.

Сьогодні процеси постачання та реалізації на будь-якому підприємстві, яке займається зовнішньоекономічною діяльністю, необхідно розглядати як такі, що складаються з окремих господарських операцій – угод, здійснюються за згодою сторін, оформлюються і виступають у формі договорів.

В бухгалтерському обліку відображення договірних зобов'язань ведеться як на балансових рахунках, так і поза балансом. Коли договір потрапляє безпосередньо в баланс через його об'єкт, на облік процесів постачання реалізації впливають істотні і звичайні умови. Договори, що планують обмін та відповідають критеріям неухильності, виступають об'єктами позабалансового обліку.

Часто підприємства укладають договір купівлі-продажу, яким передбачається, що перехід права власності на товар виникає після його оплати. Бухгалтерія такого підприємства повинна враховувати наявність в договорі умов про перехід права власності і відображати відповідним чином. Отже, списувати продукцію з балансу навіть після її відвантаження не можна. Відобразити таке відвантаження можна на субрахунках, які підприємство має право самостійно вводити до синтетичних рахунків. Можна ввести окремі субрахунки по рахунках 26 «Готова продукція» - 262 «Відвантажена продукція», а по рахунку 28 «Товари» - 286 «Відвантажені товари».

Якщо в термін, передбачений договором, переданий товар не буде оплачений або не відбудуться інші обставини, при яких право власності переходить до покупця, продавець має право вимагати від покупця повернути йому товар, якщо інше не передбачено договором. В цих випадках покупець формально ще не є власником отриманого товару і тому не має права відображати його на балансових рахунках - він повинен відображати товар по дебету рахунку 02 «Активи на відповідальному зберіганні». В подальшому можливі два варіанти:

- оплата товару і перехід його у власність покупця здійснюються наступні бухгалтерські записи: - зняття товару з позабалансового обліку - К-т рахунку 02 «Активи на відповідальному зберіганні»; - оприбуткування товарів – Д-т рахунків обліку активів (281 «Товари на складі») - К-т 63 рахунку «Розрахунки з постачальниками і підрядниками»;

- повернення товару постачальнику відображається лише одним бухгалтерським записом – К-т рахунку 02 «Активи на відповідальному зберіганні» (на підставі відповідних актів передачі і накладних) [1].

В договорі можна також обумовити, що до переходу права власності на товар до покупця останній є орендарем переданого йому товару. При цьому покупець стає власником товару з моменту оплати товару. Контроль за виконанням оплати окремих договорів здійснюється за допомогою комп'ютерних програм, в яких формується запит про своєчасне виконання договору і оплати. А це в свою чергу є запорукою цілісності розрахунків у системі міжнародних фінансів.

Список використаних джерел:

1. Кадурина Л. О. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності. Навчальний посібник. -К.: Видавничий Дім «Слово», 2006. -288 с.
2. Міжнародні фінанси в системі зовнішньоекономічних відносин. Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.studfiles.ru/preview/5563380/>
3. Міжнародні фінанси. Кредитно-модульний курс.: Навч. посіб. / За ред. Козака Ю. Г., Логвінової Н. С., Барановської М. І.– К.: Центр учбової літератури, 2011. – 288 с.

***Вероніка Дьордй,** студентка*

ДВНЗ «Ужгородський національний університет», м. Ужгород, Україна

Науковий керівник: Сержанов В.В., к.е.н., доцент

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НЕТАРИФНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗЕД В УКРАЇНІ

Для ефективного здійснення зовнішньоекономічної діяльності уряди країн застосовують як тарифне, так і нетарифне регулювання, нормативне забезпечення якого відіграє важливу роль для їх використання. В Україні таким забезпеченням виступає ряд прийнятих законодавчих актів, головними з яких є: Митний кодекс України, Податковий кодекс України, Господарський кодекс України, ЗУ «Про